

Beslisnota voor de gemeenteraad

Onderwerp: Beleid- en beheer openbare verlichting 2024 t/m 2030.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met het beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2030 met de daarin voorgestelde uitgangspunten voor beleid;
2. Kennis te nemen van de rapportage beantwoording Amendement 3 van 11 november 2021 en in lijn met het beleidsplan vragen wij uw raad het eerder aangenomen amendement te heroverwegen en te vervangen door een nieuw besluit;
3. In te stemmen met beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030 en de daarin voorgestelde maatregelen t.w.:
 - a. het versneld verLEDden van ons OVL-areaal in lijn met motie 4 van 10 november 2022, vooroplopen met Ledverlichting;
 - b. het toepassen van dim- en detectiesystemen;
 - c. het reduceren van het areaal.
4. Het beschikbaar stellen van krediet voor:
 - a. het verLEDden in 2024 € 1.699.800, 2025 € 900.000, in 2026 € 816.600 en in 2027 ook € 816.600;
 - b. het toepassen voor dim en detectiesystemen in 2024 € 424.950, 2025 € 225.000, 2026 € 204.150 en in 2027 € 204.150.
 - c. het vervangen van masten in 2024 € 480.000 en in 2025 528.000.
5. Kennis te nemen van de structurele financiële effecten (zie financiën) van deze beslisnota. Dit verwerken we in de perspectiefnota 2023.
6. In te stemmen met het inzetten van de reserve openbare verlichting van € 219.000 voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Tevens in te stemmen met het laten vrijvallen van deze reserve voor € 1.681.000 naar de algemene reserve.

Aanleiding

Voor u ligt het nieuwe beleidsplan 'Donker waar mogelijk, licht waar nodig' over alle lichtbronnen in onze gemeente (2023 t/m 2030) en het bijbehorende beheerplan Openbare Verlichting voor de periode 2024 t/m 2030. Na 10 jaar is het vigerende openbare verlichtingsplan "OVL voor het voetlicht gebracht" dringend aan een herijking toe. Niet alleen de ontwikkelingen rondom ledverlichting en dimmen geven daartoe aanleiding. Ook maatschappelijke ontwikkelingen en energie- en klimaatdoelstellingen dwingen ons om op een andere manier om te gaan met vraagstukken rondom openbare verlichting.

Via een informatienota hebben wij u al meegedeeld dat we de beantwoording van amendement 3 van 11 november 2021 en motie 4 van 10 november 2022 betrekken bij de voorstellen rondom het nieuwe OVL-beleid.

Gelet op nieuwe en maatschappelijke ontwikkelingen, na de besluitvorming over amendement 3; "aanleg extra fietsroute Zandbergseweg en Leurseweg richting Randweg

Noord", stellen wij uw raad voor om het amendement 3 van 11 november 2021 in heroverweging te nemen en in lijn met de afwegingen rondom het nieuwe beleidsplan af te zien van het verlichten van deze extra fietsroute.

In het nieuwe beleidsplan stellen we voor het huidige beleid ten aanzien van fietsroutes tussen kernen te continueren. Dit houdt in één verlichte fietsroute tussen de kernen. De huidige verlichte fietsroute tussen Hernen-Leur-Wijchen loopt via het Kavelpad en de Broekstraat.

Bijgaand treft u 4 documenten aan t.w.:

- Beleidsplan 2023 t/m 2030 "Donker waar mogelijk, licht waar nodig";
- Beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030;
- Uitwerking beantwoording amendement 3 van 11 november 2021, verlichten extra fietsroute Zandbergseweg en Leurseweg richting Randweg Noord;
- Uitwerking beantwoording motie 4 van 10 november 2022, versneld vervangen naar LED.

De titel van het nieuwe beleidsplan beleidsplan "Donker waar mogelijk, licht waar nodig" licht al een tipje van de sluier op. Was voorheen de regel verlichten tenzij....., nu draaien we dat om en is het uitgangspunt niet verlichten tenzij

In het verlengde van deze visie beantwoorden we de motie en stellen we voor het amendement in heroverweging te nemen

Het beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030 is een uitwerking van het beleidsplan. Het beheerplan geeft inzicht in het OVL areaal en er worden voorstellen gedaan hoe invulling te geven aan de doelstelling zoals verwoord in het beleidsplan. In deze notitie worden veel investeringen en mogelijke besparingen genoemd. Voor een uitgebreide onderbouwing verwijzen wij naar bijgaand beheerplan.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
11 november 2021	Amendement van de fractie van de VVD, Kernachtig Wijchen, PvdA. Straatverlichting tussen Wijchen, Leur en Hernen.
10 november 2022	Motie 4 van 10 november 2022 waarin de raad het college vraagt de mogelijkheden te onderzoeken om ons OVL-areaal versneld te verLEDden.

Gewenst resultaat

Een vastgestelde visie hoe de komende jaren om te gaan met de openbare verlichting en het beheer en onderhoud.

Toelichting

Beleidsplan 2023 t/m 2030 "donker waar mogelijk en licht waar nodig"

Uitgangspunt in het beleidsplan is geen licht tenzij. Dit vraagt om op een andere manier naar verlichting te kijken.

Ons OVL-areaal is tot stand gekomen in een periode dat we vonden dat de openbare ruimte optimaal verlicht moest zijn. Energiegebruik en energiekosten speelden nagenoeg geen rol en ook natuur en historie waren van ondergeschikt belang. Het volop verlichten van de weg volgens landelijke richtlijnen, een optimale gezichtsherkenning en het politiekeurmerk veilig wonen waren allemaal redenen om de openbare ruimte te voorzien van veel verlichting. Ook op momenten dat dit eigenlijk niet nodig was. Tegenwoordig kijken we hier wat anders naar. Duurzaamheid, energiebesparing, lichtvervuiling en flora en fauna zijn allemaal argumenten om spaarzaam om te gaan met de toepassing van verlichting in de buitenruimte.

De nieuwe doelstelling zoals verwoord in het nieuwe beleid is dan ook, we verlichten alleen daar waar het nodig is en op de gewenste tijdstippen. Met andere woorden "Licht op maat". Waar dat mogelijk is, is het donker! Hiermee laten we de richtlijnen los.

Verlichting levert van oudsher een belangrijke bijdrage aan de (verkeers)veiligheid en de overzichtelijkheid van een weg. Tegenwoordig zijn er ook andere technieken die daar een bijdrage aan kunnen leveren, lichtere wegdekken en markeringen zijn daar goede voorbeelden van. Daarnaast zijn er tegenwoordig steeds slimmere technieken om te zorgen voor licht op maat. Door het bewust en gericht toepassen van deze technieken denken we optimaal invulling te kunnen geven aan onze visie van "Licht op maat" met behoud van de verkeer- en sociale veiligheid op die locaties waar dat nodig is.

Beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030

Het beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030 is een uitwerking van het beleidsplan. Het beheerplan geeft inzicht in het OVL-areaal en er worden voorstellen gedaan hoe invulling te geven aan de doelstelling zoals verwoord in het beleidsplan en motie 4 van 10 november 2022.

De maatregelen vanuit het beleidsplan die in het beheerplan uitgewerkt worden zijn:

1. het verLEDden van ons OVL-areaal;
2. het toepassen van dim- en detectiesystemen;
3. het reduceren van het areaal.
4. Vervangen masten

1. VerLEDden OVL areaal

Het totale areaal aan openbare verlichting bestaat uit ca. 10.000 masten en 10.500 armaturen. Met ingang van februari mogen producenten volgens Europese regels geen conventionele lampen meer produceren. In Wijchen staan er nog ca. 7.055 conventionele armaturen. Gezien de leeftijdsopbouw van ons areaal, haalbaarheid en om mee te gaan met nieuwe ontwikkelingen wordt voorgesteld deze 7.055 armaturen in een periode van 4 jaar te vervangen (zie bijlage versneld vervangen in LED)

Deze opgave sluit aan bij motie 4 van 10 november 2022 waarin de raad het college vraagt de mogelijkheden te onderzoeken om ons OVL-areaal versneld te verLEDden.

a) Mogelijke besparingen door verLEDden

Met het overschakelen naar 100% LED verlichting ramen wij dat er een besparing van 10-20% mogelijk is. Op basis van de huidige energietarieven (0,40/kwh), 4.000

branduren en een gemiddeld vermogen van 25 per armatuur lijkt een besparing op de energiekosten van € 24.000 - € 48.000 haalbaar.

Het verLEDden van de armaturen levert ook besparingen op in onderhoud en vervangen van defecte lampen. Wij schatten nu in dat het verLEDden van de armaturen een besparing van 30-40% in onderhoudskosten op kan leveren. In de onderhoudskosten resulteert dat mogelijk in een besparing van ca. € 49.000 - € 66.000.

2. Dim en detectiesystemen

Beleidsmatig is voorgesteld om alle nieuwe verlichting te voorzien van een detectiesysteem. De kosten van een dergelijk systeem bedragen ca. € 150/armatuur. Kosten € 1,06 miljoen over vier jaren.

Mogelijke besparingen door toepassen detectiesystemen

Het dimmen en toepassen detectiesystemen levert aanvullend aan het VerLEDden mogelijk een energiebesparing op tussen de 25-40% per armatuur. Op basis van de huidige tarieven lijkt daarmee een besparing van € 48.000 - € 78.000 mogelijk.

3. Reduceren areaal

Onze nieuwe visie op verlichting "geen licht tenzij" betekent niet alleen dat we terughoudend omgaan met het aanbrengen van nieuwe verlichting maar deze koerswijziging heeft ook consequenties voor het bestaande areaal. We gaan er nu van uit dat we zo ons areaal met 20% kunnen reduceren. Dit brengt in aanvang kosten met zich mee, maar verdient zich op de middellange termijn (tussen de 5 en 7 jaar) terug in de onderhoud, vervanging en ook op de energiekosten.

Het is nu nog niet duidelijk in welk tempo de reductie daadwerkelijk gaat plaatsvinden. We rekenen nu op een doorlooptijd van 10 jaar. In de vervangingsopgaven zijn alle masten/armaturen betrokken. We gaan ervan uit dat de kosten van afkoppelen en verwijderen ca. € 450 - € 550 per mast bedragen.

Mogelijke besparingen door reductie masten

Het verwijderen van masten levert ook besparingen op. De onderhoudskosten verbonden aan een mast+armatuur bedragen nu volgens ons IBor-plan € 23,87/mast. Als we er in slagen het areaal met 2.000 masten terug te brengen levert dat op termijn een mogelijke besparing van ca. € 37.000 jaarlijks aan onderhoudskosten. Deze besparing blijft beperkt vanwege de vaste lasten van de uit bestede storingsdienst. Als we uitgaan van € 40 per armatuur aan energiekosten kunnen we op basis van de huidige tarieven € 80.000 besparen.

4. Vervangen masten

Conform beleid worden op masten ouder dan 45 jaar stabiliteitsmetingen uitgevoerd. Dit om de restlevensduur van masten te bepalen en zo onnodige vervangingen voorkomen. Masten < dan 6 m vervangen we na 45 jaar. Op basis van leeftijd moeten we in de periode 2023 t/m 2033 ca. 1.720 masten vervangen.

Openbaar

Zaaknummer: 121377

Voorliggend beleidsplan voorziet in het vervangen van conventionele verlichting in led. Voorgesteld wordt gelijk met deze vervangingswerkzaamheden ook masten ouder dan 40 jaar te vervangen. Het vervangen van deze masten nu in één werkgang met het vervangen van armaturen meenemen is niet alleen efficiënter en goedkoper maar ook technisch is dit aan te raden (mast en armatuur zijn beter op elkaar af te stemmen). Totaal gaat het om het 880 masten. Wij stellen voor deze masten in 2024 en 2025 te vervangen. Van de resterende 840 masten ouder dan 45 jaar is het merendeel > 6 m. Daar worden eerst stabiliteitsmetingen op uitgevoerd alvorens we ze vervangen.

Jaar	Armaturen	Investing
2024	400 st	€ 480.000
2025	440 st	€ 528.000

Besparingen

Voorliggend plan voorziet in een groot aantal (verduurzamings) maatregelen die besparingen opleveren. Hierbij gaat het om besparingen op onderhoudskosten en energiebesparingen. De exacte omvang van deze besparingen zijn nu niet concreet te maken. Enerzijds omdat energietarieven en materiaalkosten ernstig fluctueren en anderzijds omdat een aantal maatregelen nog nadere invulling behoeft. Hierbij gaat het om het invoeren van dim- en detectiesystemen en het verwijderen van masten. Zoals afgesproken worden deze maatregelen de komende jaren namelijk samen met de lbg's en bewoners uitgewerkt.

Achterstallig onderhoud

Met het vervangen van alle 7.055 conventionele armaturen door Led is het areaal weer helemaal up to date. Voor masten is het een ander verhaal.

Hierbij gaat het met name om het schilderen en stikeren van masten.

Conform ons beleid worden masten 15 jaar na aanleg indien nodig voor de eerste keer geschilderd. Ze worden gedurende hun levensduur twee a drie geschilderd, afhankelijk van de staat van de mast. De afgelopen jaren is dat onvoldoende gebeurt. Komende jaren moeten ca. 2.540 masten worden geschilderd. Daarnaast moeten ca. 20% van de masten worden voorzien van een nieuw mastnummer. De kosten verbonden aan deze werkzaamheden bedragen circa € 219.000. Deze kosten worden ten laste worden gebracht van de reserve OVL.

5. Uitwerking beantwoording amendement 3 van 11 november 2021

In amendement 3 van 11 november "straatverlichting tussen Wijchen, Leur en Hernen" heeft de gemeenteraad het college gevraagd, rekening houdend met natuurwaarden, om straatverlichting te plaatsen aan de Hernenseweg en de Leurseweg richting Randweg Noord.

In genoemd amendement vraagt uw raad het college tevens te onderzoeken of er naast Hernen in de overige kernen ook behoefte is aan aanvullende fietsroutes. Concreet heeft u

het college verzocht te onderzoeken of in meerdere kernen er een wens is naar meer en veiligere fietsverbindingen met Wijchen.

Op 20 april 2023 hebben wij u via een informatienota meegedeeld dat wij de resultaten van dit onderzoek zouden betrekken bij de besluitvorming rondom het nieuwe beleidsplan.

Behoeftesonderzoek extra fietsverbindingen:

In de afgelopen periode heeft dit onderzoek plaatsgevonden. Er is gesproken met de diverse leefbaarheidsgroepen en er zijn fietsverkeerstellingen uitgevoerd. Omdat voor dit onderzoek fietstellingen alleen zinvolle informatie oplevert als er daadwerkelijk behoefte is aan verlichting zijn de tellingen gedurende de winterperiode uitgevoerd.

Uit de informatie van de leefbaarheidsgroepen blijkt dat er zeker behoefte is aan meer en beter verlichte (school)fietsroutes. De achterliggende gedachte aan deze behoefte is divers. Het gaat om zaken als veiligheid, zichtbaarheid en kortere fietsroutes.

Gezien de inzichten zoals verwoord in het nieuwe beleidsplan achten wij het niet wenselijk dat er meer verlichte fietsroutes komen. In bijgaande rapportage "beantwoording amendement van november 2021" wordt ook geconcludeerd dat er feitelijk geen redenen zijn om het beleid ten aanzien van de fietsroutes tussen de kernen aan te passen. (zie ook beantwoording Amendement Van november 2021) afwegingskader op blz 11).

Amendement aanleg extra fietsroute Zandbergseweg en Leurseweg richting Randweg Noord.

In het nieuwe beleidsplan stellen we voor het huidige beleid ten aanzien van fietsroutes tussen kernen te continueren. Dit houdt in één verlichte fietsroute tussen de kernen. De huidige verlichte fietsroute tussen Hernen-Leur-Wijchen loopt via het Kavelpad en de Broekstraat.

De realisatie van een extra route is strijdig met het huidige beleid en ook met het voorgestelde nieuwe beleid. Daarnaast is er geen redenen waarom deze route wel extra te verlichten en andere extra routes niet.

In dit kader stellen wij uw raad voor om het amendement 3 van 11 november 2021 in heroverweging en in lijn met de afwegingen rondom het nieuwe beleidsplan af te zien van het verlichten van deze extra fietsroute.

Argumenten

1.1 Het beleidsplan geeft richting aan een duurzame toepassing van de openbare verlichting

Het vigerend beleid gaat uit van het doelmatig en efficiënt verlichten van de buitenruimte. Tot voorkort keken we vooral vanuit de techniek naar verlichting. Verlichting moest voldoen aan richtlijnen en minimale verlichtingsniveaus. We volgden de Praktijk Richtlijnen "NPR 13201-1" van de NSvV. Tegenwoordig betrekken we ook andere aspecten bij de afwegingen rondom verlichten zoals lichtvervuiling, het effect van licht op de flora en fauna enz. enz. Na 10 jaar is dit beleid dus aan een herijking toe. Innoverende ontwikkelingen rondom led verlichting en dimmen en de toepassing van sensoren bieden kansen om op een andere wijze naar verlichten te kijken. Daarnaast dwingen gewijzigde inzichten, maatschappelijke ontwikkelingen en energie- en klimaatdoelstellingen ons om op een andere manier om te gaan met vraagstukken rondom openbare verlichting.

1.2 Het beleidsplan speelt in op innovatieve ontwikkelingen

Het doel van het beheerplan is het vertalen van ambities en recente technologische ontwikkelingen naar een visie waarin duurzaamheid, innovatie en energiebesparing centraal staan.

2.1 We kijken af van het amendement

In amendement 3 van 11 november 2021 heeft uw raad besloten om verlichting te plaatsen op de route Zandbergseweg en Leurseweg richting Randweg Noord en daarvoor ook middelen beschikbaar gesteld. In het amendement vraagt u het college ook te onderzoeken of er nog meer behoefte is aan extra fietsroutes. Hiervoor zijn we te rade gegaan bij de leefbaarheidsgroepen. Zij hebben een aantal routes benoemd die zij graag verlicht zouden zien. In bijlage 3 "beantwoording Amendement" treft u een rapportage van het onderzoek aan. De conclusie is dat er onvoldoende argumenten zijn die de aanleg van extra fietsroutes rechtvaardigen. Uit tellingen blijkt dat er 's winters door fietsers beperkt gebruik gemaakt wordt van de genoemde routes en ook uit oogpunt van zowel verkeers- als sociale veiligheid is er geen aanleiding om de routes te verlichten. Wetende dat het verlichten van extra wegen haaks staat op onze klimaatdoelstellingen en het verlichten van deze extra routes enorm kostbaar is (berekend is ca. € 600.000), adviseren wij het beleid ten aanzien van verlichte fietsroutes in het buitengebied niet te wijzigen en vast te houden aan één verlichte fietsroute naar Wijchen.

Bovengenoemde argumenten om extra fietsroutes niet te verlichten gelden ook voor de gewenste extra fietsroute Zandbergseweg en Leurseweg richting Randweg Noord. Deze route wel verlichten en de overige routes niet, is niet uit te leggen. Bovendien is berekend dat de beschikbaar gestelde middelen (€ 100.000) niet volstaan. Berekend is dat het verlichten van deze route uitkomt op € 175.000.

3.1 Het Beheerplan levert een bijdrage aan de optimalisatie van duurzame OVL installaties in Wijchen en geeft inzicht in de kosten

Het beheerplan beschrijft alle facetten over de omgang met de openbare verlichting voor de komende periode. Duurzaamheid staat hoog in ons vaandel.

3.2 Het beheerplan geeft inzicht in het actuele areaal en energieverbruik, voor Wijchen en de kernen.

Het plan geeft behalve inzicht in het actuele areaal ook inzicht in de (huidige) kosten verbonden aan innovaties.

3.3 We besparen energie en verminderen daarmee de CO₂-uitstoot en voldoen daarmee aan het landelijk energieakkoord

Het huidige OVL-areaal verbruikt ca. 1.383 miljoen kWh aan energie per jaar. Wanneer wij het areaal, versneld gaan verLEDden besparen we ca. 20% aan energie. Als we de masten daarnaast nog eens voorzien van een detectiesysteem levert dat een extra besparing op van 25-40% (afhankelijk van de instellingen). Het verminderen van het aantal masten levert uiteraard ook besparingen op. Als het lukt om het areaal met 20% te verminderen levert dat ook nog eens besparing van 20% op. In het meest gunstige geval zouden we met al deze maatregelen het energieverbruik van de OVL met ca. 2/3 naar ca. 531.000 kWh kunnen reduceren. Daarmee voldoen we ruimschoots aan de klimaatdoelstelling van 50% energiebesparing in 2030.

3.4 Het verLEDden is onontkoombaar

Conform Europese regelgeving zijn de fabrikanten in februari gestopt met de productie van conventionele lampen. Er zijn nu nog voorraden maar dat is eindig. Naar verwachting zijn ze na de zomer niet meer verkrijgbaar. De leeftijd van onze armaturen is relatief hoog. Ca. 40% is ouder dan 20 jaar en ca. 83% heeft een leeftijd van meer dan 15 jaar. Wij stellen voor om alle 7.055 st conventionele armaturen in 4 jaar te vervangen. Te beginnen met de oudste armaturen.

4.1 Investerings worden afgeschreven

Conform de begrotingsvoorschriften worden investeringen afgeschreven. Voor masten en armaturen geldt een afschrijvingstermijn van resp. 45 en 25 jaar. (zie financiën).

6.1 Er is een achterstand ontstaan in het onderhoud

Ten aanzien van het onderhoud van masten is er een achterstand. Het gaat met name om het schilderen en stikeren van masten. Voor behoud schilderen stalen masten gemiddeld om de 15 jaar. Ze worden gedurende hun levensduur twee a drie geschilderd, afhankelijk van de staat van de mast. Voor ca. 2.540 is het langer dan 15 jaar geleden dat ze voor het laatst zijn geschilderd zijn. Daarnaast moet ca. 20% van de masten worden voorzien van een nieuw mastnummer. De kosten verbonden aan deze werkzaamheden bedragen circa € 219.000.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Het creëren en behouden van draagvlak voor de plannen is belangrijk

Voorliggend beleidsplan voorziet in het verminderen van licht. Enerzijds door dimmen en slim schakelen. Anderzijds door het verwijderen van lichtpunten. Dit betekent dat we op een andere manier naar verlichting moeten kijken. Met name het verwijderen van verlichting kan op weerstand opwekken. Daar waar dat mogelijk is willen we aanwezige verlichting terugdringen c.q. verwijderen. Niet alleen uit oogpunt van veiligheid, ook voor het behoud van draagvlak is het belangrijk dat we hier zorgvuldig in handelen. Vandaar dat we deze plannen samen met de lbg's en bewoners willen uitwerken.

1.2 Minder verlichting kan zorgen voor een ander gevoel

We zijn gewend dat de wegen en paden volop verlicht zijn. In het verleden organiseerden we zelfs DarkSpot projecten om samen met bewoners minder verlichtte straatgedeeltes in beeld te brengen en beter te verlichten. Ons streven is nu om daar waar dat mogelijk en verantwoord is het verlichtingsniveau terug te brengen naar een minimumniveau. Met name in de woonwijken kan dit zorgen voor een ander gevoel.

2.1 Onder de leefbaarheidsgroepen leeft de wens voor meer verlichte fietsroutes

Uit informatie van de leefbaarheidsgroepen blijkt dat er een wens is voor meer en beter verlichte (school)fietsroutes. De achterliggende gedachte aan deze behoefte is divers. Het gaat om zaken als veiligheid, zichtbaarheid en kortere fietsroutes. Uit verkeerstellingen en uit oogpunt van verkeersveiligheid is er geen reden om deze routes te verlichten.

3.1 Er komen veel armaturen vrij

De komende jaren wordt $\frac{3}{4}$ van de armaturen vervangen. Een groot deel van de armaturen (ca. 40%) heeft een leeftijd van >20 jaar. Het merendeel van deze armaturen is vanwege de slechte kwaliteit van de materialen niet te hergebruiken. Zij worden gerecycled. Nieuwere armaturen of onderdelen daarvan die nog in een goede

staat verkeren kunnen worden hergebruikt. In de bestekken schrijven we dit als eis voor.

3.2 Vervroegd afschrijven brengt kapitaalsvernietiging met zich mee

In ons vervangingsplan rekenen we als afschrijvingstermijn voor armaturen met 25 jaar. Door het versneld verLEDden worden armaturen vervroegd afgeschreven. We spreken in dat geval van technische kapitaalsvernietiging. Het gaat hierbij om armaturen met een restlevensduur van 5 jaar of meer. In het verLED plan vervangen we in het eerste jaar de oudste armaturen. Daarna vervangen we ook armaturen met een leeftijd tussen de 10 en 20 jaar. Het gaat hierbij om ca. 2.000 armaturen. Wij ramen dat het bedrag aan kapitaalsvernietiging op kan lopen tot € 200,00 per armatuur.

3.2 De planning is ambitieus

Het niet meer produceren van conventionele lampen heeft gevolgen voor alle eigenaren van openbare verlichting. De verwachting is dat de komende jaren de vraag naar ledarmaturen erg hoog zal zijn. Uiteraard spelen leveranciers hierop in maar het kan betekenen dat de levertijden van armaturen langer wordt.

3.3 Het aanbrengen van een detectiesysteem brengt extra kosten met zich mee

Het aanbrengen van detectiesysteem kost ca. € 150,00 per armatuur. Deze kosten wegen echter ruimschoots op tegen de voordelen van een detectiesysteem. Het is nl. mogelijk om daar waar nodig licht aan te bieden. Als er geen verkeersaanbod is staat de lamp uit, het brandt als er een weggebruiker is. Daarnaast is het mogelijk om besparingen op energiekosten te realiseren tot ca. 40%.

3.4 Het verwijderen van masten kan op weerstand stuiten

Het beleid voorziet in het verwijderen van masten. Aantallen kunnen we niet op voorhand geven aangezien gekeken wordt per locatie wat er nodig is of niet. Inschatting dat dit maximaal 20% zal zijn. De afgelopen decennia is er regelmatig en veel discussie geweest over juist het uitbreiden van verlichting. Nu willen we het aantal lichtpunten terugbrengen. Dit betekent een omkeer in beleid en het vraagt om een andere manier van denken. Wij verwachten niet dat dit zonder slag of stoot zal gaan. Argumenten als verkeers- en sociale veiligheid hebben veelal te maken met gevoel en die zijn lastig weg te nemen. Om onze doelstellingen zoals verwoord in het beleidsplan te behalen is het zaak dat we kritisch kijken naar de verlichting. We gaan dit doen door steeds als we masten/armaturen vervangen te kijken of de mast echt wel nodig is en die plannen te bespreken met LBG en omwonenden. Maar ook op andere locaties kijken we kritisch wat nodig is. Waarbij steeds het uitgangspunt is dat het verwijderen van masten niet ten kosten mag gaan van de verkeersveiligheid.

Financiële gevolgen

Achterstallig onderhoud

We moeten nog achterstallig onderhoud uitvoeren. Het schilderen en opnieuw stickeren van de masten kost € 219.000.

Deze kosten kunnen ten laste komen van de reserve openbare verlichting. Na deze werkzaamheden is er geen achterstallig onderhoud meer nodig. Wij stellen voor de reserve openbare verlichting van € 1.900.000 (ultimo 2022) te laten vrijvallen in de algemene reserve na aftrek van deze kosten ad € 219.000. Per saldo een vrijval van €1.681.000

Vervangingen volgens beheerplan Openbare Verlichting 2024 t/m 2030

De investeringen die in het beheerplan voorgesteld worden zijn:

- a) het verLEDden van ons OVL-areaal;
- b) het toepassen van dim- en detectiesystemen;
- c) vervangen masten

Investerings (x1000)	2024	2025	2026	2027
Armatuuren	1.700	900	817	817
Dim- en detectiesystemen	425	225	204	204
Vervangen masten	480	528	0	0
Totaal	2.605	1.653	1.021	1.021

Wij vragen u deze investeringskredieten beschikbaar te stellen.

Naast deze investeringen gaan wij het areaal ook reduceren met 2000 stuks. Dit betrekken wij in projecten. De kosten hiervoor vangen we op binnen de beschikbare budgetten.

Structurele financiële effecten

Na het wegwerken van het achterstallig onderhoud en de nieuwe investeringen in armaturen, dim- en detectiesystemen en de vervanging van masten besparen we in 2028 € 26.000 per jaar. We zijn hierbij uitgegaan van de meest voorzichtige raming van de besparing op elektriciteitskosten van 10%. We blijven dit volgen en passen de begroting hierop (gemeentebreed) aan als we hier meer inzicht in hebben.

Aangezien we met de geplande investeringen weer up to date zijn besparen we daarnaast ook structureel op de budgetten van kleine vervangingen en klein onderhoud.

Financiële effecten (x1000)	2024	2025	2026	2027	2028
Kapitaallasten investeringen (nieuw)	0	135	215	269	322
Correctie kapitaallasten reeds in begroting (-/)	-26	-32	-39	-45	-52
Besparing elektriciteit (-/-)	-26	-53	-78	-102	-102
Besparing (kleine) vervangingen (-/-)	-168	-174	-179	-184	-184
Besparing kleine onderhoud (-/-)	-13	-10	-10	-10	-10
Totaal	-233	-135	-91	-72	-26

Communicatie

Na besluitvorming college de leefbaarheidsgroepen informeren over de plannen.

Openbaar

Zaaknummer: 121377

Inwonersparticipatie

Het plan voorziet voor de komende jaren een in groot aantal projecten waarin we masten/armaturen vervangen. Afspraak is dat we bij de planvorming van deze projecten steeds kritisch kijken naar de aanwezige verlichting. Kunnen we met minder verlichting toe en/of kan het lichtniveau omlaag. Voor een succesvolle uitrol is het belangrijk dat de plannen op voldoende draagvlak van onze inwoners kunnen rekenen.

Om dat te bereiken is het belangrijk dat we vooraf via de media hierover duidelijk communiceren en ook de leefbaarheidsgroepen daar over informeren.

In de planvorming betrekken we tijdig de leefbaarheidsgroepen als ook ondernemers en bewoners. Hun inbreng en adviezen betrekken we bij de definitieve planvorming en de uiteindelijke realisatie van de nieuwe situatie.

Uitvoering of Vervolgstappen

Bij de perspectiefnota vindt een integrale afweging plaats. Indien uw raad instemt met de plannen zullen de structurele kapitaalslasten van € 134.728 in 2025 oplopend tot € 321.919 in 2028 verbonden aan deze investeringen betrokken worden bij de perspectiefnota 2024, 2025, 2026 en 2027.

Na beschikbaar stellen extra middelen wordt de aanbesteding van het werk georganiseerd.

Geheimhouding: Nee
Niet van toepassing.

**Voorstel
Advies**